

KFIR

Klagenemnda for industrielle rettigheter

AVGJØRELSE

Sak: 18/00066
Dato: 8. mars 2019

Klager: Aker Solutions AS
Representert ved: Zacco Norway AS

Innklaget: SubseaDesign AS
Representert ved: Oslo Patentkontor AS

Klagenemnda for industrielle rettigheter sammensatt av følgende utvalg:

Elisabeth Ohm, Gunnar Nilsen Søndersrød og Tove Aas Helge

har kommet frem til følgende

AVGJØRELSE

1 Kort fremstilling av saken:

- 2 Saken gjelder klage over Patentstyrets avgjørelse av 18. juni 2018, hvor patent nr. 331285 etter administrativ overprøving ble opprettholdt som følge av at løsningen ifølge patentet ble ansett å tilfredsstille kravene til nyhet og oppfinnelseshøyde, jf. patentloven § 2. Sakskostnader ble tilkjent, men med et redusert beløp.
- 3 Oppfinnelsen vedrører en rørkobling som blir brukt til transport av pulver, korn, gass og væsker. Koblingen er utformet slik at rør med vinkelavvik mellom rørene kan kobles sammen uten bøyning av rørene og uten tap av tetningskapasitet.
- 4 Det ble meddelt patent med følgende selvstendige krav:

«1. Rørkobling hvor rør med vinkelavvik kan bli koblet sammen, uten å bøye rørene og uten tap av tetningskapasitet,

karakterisert ved:

- en hub B (2) med en ekstern trykkring (6) med sfæriske indre og ytre overflater, trykkringen blir trykket og låst imot en hub A (1) med en klemmeanordning (3) under sammenkobling, rørkoblingen omfatter en tetningsring (4) i kontakt med en indre sfærisk overflate av hub B og en indre overflate av hub A, de sfæriske kontaktområdene på trykkringen tillater hub'ene å bli koblet sammen selv om det er et vinkelavvik i mellom hub'ene.»

Til det selvstendige kravet er knyttet fire uselvstendige krav.

- 5 I forbindelse med den administrative overprøvingen ble følgende dokumenter trukket frem:

D1: US 3479061 A

D2: DE 382671 C1

D3: US 3314697 A

D4: US 6113157 A

O1: US 4236738 A

O2: US 3329449 A

O3: US 2424897 A

O4: DE 2144987 C2

O5: US 3712645 A

O6: US 4153278 A

O7: «Written opinion of the International Searching Authority» for PCT NO2010/000230 (patentets tilsvarende internasjonale søknad)

O8: Uttalelse fra USPTO i søknad 13/378,305 (US 2012/119487 A1) (den tilsvarende amerikanske søknaden)

6 Grunnene for Patentstyrets vedtak er oppsummert som følger:

- O1 utgjør nærmeste kjente teknikk for det meddelte patentet.
- O1 viser ikke det trekket i det meddelte krav 1 at «rørkoblingen omfatter en tetningsring (4) i kontakt med en indre sfærisk overflate av hub B», idet tetningsringen 12 i O1 er i kontakt med en ytre sfærisk overflate av ringen 5 i O1 som tilsvarer hub B i patentet. Det meddelte krav 1 tilfredsstillende dermed nyhetskravet i patentloven § 2.
- I O1 vil et høyt strømningsstrykk i rørene kunne føre til at tetningen til tetningsringen 12 svekkes, og at fluid kan presse seg forbi i området mellom delene 2 og 5. I tillegg skiller rørkoblingen i O1 seg fra rørkoblingen i patentet ved at det er tilveiebragt trykkutligningspassasjer 17 og 18 for å forhindre radielle fluidkrefter mellom de samvirkende sfæriske overflatene til delene 1 og 4 i O1.
- Det objektive tekniske problemet som oppfinnelsen i henhold til det meddelte krav 1 søker å løse, i lys av O1, kan derfor beskrives som hvordan sikre en pålitelig tetning mellom hub-ene, selv ved høyt fluidtrykk. En tilsvarende løsning som angitt i krav 1 er ikke kjent. En tilsvarende rørkobling som angitt i søknadens krav 1, og som løser ovennevnte problem, oppnås heller ikke ved kombinasjon av kjent teknikk for fagpersonen innenfor området, men elementer fra D1-D4 eller O1-O6. Krav 1 innehar dermed nyhet og oppfinnelseshøyde. Det samme gjelder de uselvstendige kravene 2-5 grunnet sin avhengighet til krav 1.
- Kravet om sakskostnader er rettidig inngitt, og det er rimelig at sakskostnader tilkjennes.
- Det forhold at det ikke er fremkommet nye mothold under den administrative overprøvingen som ikke var kjent for patenthaver, og det ikke er fremlagt ny argumentasjon fra kravstillerens side, reduserer omfanget av nødvendig tidsbruk. Det synes også å være relativt god grunn for kravstiller å få saken prøvd fordi den var tvilsom, jf. sakshistorikken for parallelle utenlandske patentsøknader, samt at patenthaver i sitt tilsvarende svar valgte å inngi nytt kravsett.
- Kostnadsoppgaven fremstår på dette grunnlag som uforholdsmessig høy, og patenthaver tilkjennes kr. 35 000,- i sakskostnader.

7 Klager har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Klager er ikke enig i Patentstyrets avgjørelse og mener at patentet må kjennes ugyldig idet vilkårene i patentloven § 2 ikke kan anses oppfylt.
- Patentstyret gjorde feil da patentet som meddelt ble ansett å inneha nyhet og oppfinnelseshøyde i forhold til dokumentene anført i begjæringen om administrativ overprøving.
- Etersom Patentstyrets avgjørelse var feil, var det heller ikke grunnlag for å tilkjenne sakskostnader.
- Patentstyret har feiltolket O1 opp mot ordlyden i det meddelte patentets krav 1. Kravet

spesifiserer en tetningsring i kontakt med en indre sfærisk overflate av en hub B og en indre overflate av en hub A. Patentstyret anser at ringen 5 i O1 tilsvarer hub B i patentet, og at tetningsring 12 derfor, gjennom å være i kontakt med en ytre overflate av ringen 5, er i kontakt med en ytre overflate av hub B. Dette er feil ettersom hub A og B klart kan anses å være hele enheten; ikke bare den indre ringen 5 (kalt nese 7 i patentet). Dette følger av en ordinær tolkning av kravets ordlyd: en hub B med en ekstern trykkring. Den eksterne trykkringen er, i henhold til ordlyden i kravet, en del av hub-en. O1 viser en slik hub med en ekstern trykkring. Den indre ringen 5 utgjør da åpenbart ingen ytre overflate av hub-en i O1.

- I en ordinær tolkning må uttrykket «en indre overflate» bety en overflate inne i noe, dvs. det motsatte av en ytre overflate, som er utvendig/tilgjengelig fra utsiden. Det vil si at flatene inne i hub B, inkludert flatene på innsiden og utsiden av «nesen» 5, klart er å anse som indre overflater i hub B. Det er åpenbart at ingen deler av «nesen» 5 kan utgjøre en ytre overflate av hub B.
- «Indre» er ikke det samme som «radielt innoverrettet» eller lignende, dersom det er denne tolkningen som patenthaver legger til grunn. Bokmålsordbokens definisjon av «indre» er følgende: «som er lenger inne, som er inne i, innvendig». Etter en ordinær, objektiv betydning, er overflaten som tetningen 12 ligger mot åpenbart inne (eller innvendig) i hub B.
- Selv om tetningsringen 12 i O1 er i kontakt med en ytre overflate av ringen («nesen») 5, er denne overflaten fortsatt en indre sfærisk overflate av hub'en. Kravets ordlyd er derfor oppfylt, og trekket er tilstede i O1.
- Kravets ordlyd sier ikke noe om «nesen», men definerer kun overflater på hubene sett som helhet. I patenter utenfor Norge i samme familie, er det tatt inn presiseringer relatert til «nesen», tilsynelatende for å avverge problemet relatert til nyhet.
- Krav 1 i det meddelte patentet mangler nyhet og oppfinnelseshøyde både dersom man anser den venstre koblingsdelen for å være hub A, eller om man anser den høyre koblingsdelen for å være hub A. Alle trekkene gjenfinnes, og det vises til inntatte matrise i klagen. Den fagkyndige ville uten oppfinnerisk innsats komme frem til en gjenstand i henhold til krav 1 ved en enkel kombinasjon av f.eks. O1 og O4 eller andre kombinasjoner av O1-O6.
- Totalt kreves dekket kr 59 656,- eks mva. i sakskostnader og kr. 64 996 inkl. mva.
- Ettersom kravet i sin nåværende ordlyd uansett er for bredt meddelt, er det rimelig at innklagede dekker sakens kostnader.
- Det bestrides at sakskostnadskravet til innklagede er rettidig innlevert.

8 Innklagede har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Patentstyrets avgjørelse er korrekt og må opprettholdes. Klager har ikke forstått motholdet O1.
- Innklagede er enig i klagers fargelagte gjengivelse av figuren fra O1.
- Når det gjelder trekket «rørkoblingen omfatter en tetningsring i (4) kontakt med en indre sfærisk overflate av hub B» i det meddelte kravet, er det feil i klagers forståelse av O1, nemlig

«tetningsring (element 12) er i kontakt med den sfæriske overflaten av ring 5, som utgjør en indre overflate av (den grønne) hub B». Dette tilsvarer ikke trekket gjengitt fra krav 1 i det meddelte kravet.

- Tetningsringen 12 er en O-ring som sitter i et spor i hub A. Tetningsringen ligger ikke an mot en ytre overflate av hub B, men derimot en ytre overflate av nesen på hub B. Tetningsringen 4 i det meddelte patentet er en separat ring (metallring) som ligger an mot innsiden av nesen på hub B.
- Dette trekket skiller klart mellom de to konstruksjonene. Konstruksjonene er av forskjellig klasse idet det meddelte patentet beskriver en rørkobling beregnet for langt høyere trykk og temperatur enn koblingen i O1.
- I O1 er tetningsringen 12 plassert radielt mellom de to hub-ene 2 og 5. Tetningsringen 12 er videre plassert i et spor i hub A (2). Det er ikke sagt noe om hvilket materiale det er i tetningsringen, men det må være et materiale som lar seg føre inn i sporet. Det må derfor være et elastomerisk materiale, og en O-ring er nok det mest sannsynlige.
- I patentet er tetningsringen 4 på innsiden av hub-ene. Utsiden av ringen er avrundet og møter koniske eller sfæriske tetningsflater på hub-ene. Ved oppkobling kommer utsiden av tetningsringen i kontakt med koniske og sfæriske flater i hub-ene. Disse presser tetningsringen innover. Dermed oppnås forspenning. Når koblingen blir trykksatt så øker forspenningen. Tetningsringen er forøvrig av et metallisk materiale som tåler høye temperaturer.
- Følgende trekk i krav 1 er felles for de to konstruksjonene:

«... og en indre overflate av hub A»

«... de sfæriske kontaktområdene tillater hubbene å bli koblet sammen selv om det er et vinkelavvik i mellom hubbene»
- O1 beskriver en vesentlig annen konstruksjon enn foreliggende patent, og denne forskjellen fremkommer klart av kravene. I tilfelle en fagkyndig skulle få som oppgave å utvikle konstruksjonen i O1 slik at den kunne tåle høyere trykk, ville vedkommende ikke finne informasjon i O1 som kunne lede til innføring av en tetningsring slik som i meddelte patent, hvor tetningsringen settes inn mellom hub-ene slik at den forspennes aksielt mellom innvendige overflater i hub-ene. En slik tetningsring mangler i O1. O1 kan heller ikke kombineres med noen av de andre anførte publikasjonene for å komme frem til en kobling slik som i meddelt patent.
- I tilfelle man skulle finne at kravet ikke er tilstrekkelig klart, vedlegges et subsidiært kravsett hvor trekket med nesen på hub B er lagt til.
- Når det gjelder saksomkostninger, ble det fremmet et krav ved behandlingen i Patentstyret på kr. 44 813,- + mva. (totalt kr. 56 016,-). Dette kravet opprettholdes. I tillegg kreves dekket kr. 15 325,- + mva. for klagesaken. Totalt for begge instanser kreves kr. 75 548,- inkl. mva.

9 Klagenemnda skal uttale:

10 Klagenemnda er komme til samme resultat som Patentstyret.

- 11 Patentloven § 52 lister uttømmende opp vilkårene for å kjenne et patent ugyldig etter meddelelse av patent. Uklare krav er ikke ett av disse vilkårene.
- 12 Klagenemnda skal ta stilling til om oppfinnelsen, slik kravene i patentet lyder, har tilstrekkelig nyhet og oppfinnelseshøyde, jf. patentloven § 52b, jf. § 2. Metoden for bedømmelse av oppfinnelseshøyde skal ta utgangspunkt i den såkalte «problem og løsning» tilnærmingen.
- 13 Kravene må tolkes ut fra det meddelte patentet. Selvstendig krav 1 er gjengitt i avsnitt 4.
- 14 Begrepet «hub» som benyttes i patentet, er et begrep som i utgangspunktet ikke er et vanlig norsk ord og som må tolkes ut fra teksten i de opprinnelig innleverte søknadsdokumentene. I lys av beskrivelsen må «hub» forstås som et endestykke forbundet med en rør-ende for samvirke med et annet komplementært utformet endestykke («hub»), forbundet med en motstående rør-ende som skal sammenkobles. Den eneste utførelsesformen som er omtalt i beskrivelsen, er vist i figur 3.
- 15 Ifølge beskrivelsen side 2, linje 31 til side 3, linje 11, er den ene hub-en, hub B, utstyrt med fire sfæriske flater. Den motstående hub-en, hub A, er utformet med tre komplementære sfæriske flater, hvorav kun én av disse virker sammen med en komplementær innvendig sfærisk flate på hub B, det vil si danner anleggsflate for den sfæriske flaten på trykkringen på hub B. I tillegg er løsningen basert på en tetningsring med en utvendig sfærisk flate som i montert stand ligger med den ene enden an mot en innvendig sfærisk flate på hub A og som ved den andre enden ligger an mot en innvendig sfærisk overflate på hub B.
- 16 Tetningsringen er en selvstendig enhet som er innfestet som en del av hub A og som rager delvis ut fra denne for å kunne samvirke på tettende måte med en innvendig sfærisk indre overflate på hub B.
- 17 Ved vurderingen av både nyhet og oppfinnelseshøyde skal en tenkt gjennomsnittlig fagkyndig på området brukes som målestokk. Den fagkyndige er fullstendig kjent med teknikkens stand på området på søknadstidspunktet, og har evne til å utnytte alt kjent materiale på en fagmessig måte. Herunder kan den fagkyndige foreta nærliggende nye konstruksjoner, men er ikke i besittelse av innovative evner. Den fagkyndige evner å prøve ut på en god fagmessig måte alle kombinasjonsmuligheter som både var nærliggende og ga en rimelig forventning om å lykkes. I tillegg innehar den fagkyndige fagets alminnelige kunnskap som basis.
- 18 Den relevante fagkyndige i foreliggende sak vil være en servicetekniker, mekaniker eller ingeniør med kunnskap om transport i rør og transport i lekkasjefrie rørsystemer av stoffer, materialer eller fluider.

19 Gyldighetsspørsmålet, nyhet og oppfinneshøyde etter patentloven § 52d, første ledd, første punktum, jf. § 2:

20 Etter patentloven § 2 første ledd kan patent bare meddeles for oppfinnelser som er nye i forhold til hva som var kjent før patentsøknadens inngivelsesdag. Vurderingen foretas ut fra patentkravene, som har som formål å skille oppfinnelsen fra kjent teknikk. Det følger av praksis fra EPO Boards of Appeal at teknikkens stilling ikke er begrenset til skriftlige publikasjoner, men at den også inkluderer alle andre måter teknisk informasjon kan gjøres allment tilgjengelig på, jf. f.eks. T 939/92. Dette innebærer at også den fagkyndiges bakgrunnskunnskap utgjør en del av teknikkens stilling og dermed kan være nyhetshindrende.

21 Som ny anses enhver oppfinnelse som ikke kan utledes direkte og utvetydig fra fagets alminnelige kunnskap alene eller sammen med ett enkelt mothold.

Om O1 – US 4 236 738:

22 Klagenemnda legger i den videre fremstilling til grunn at rør-endestykket 6 er hub B og rør-endestykket 3 er hub A, blant annet fordi tetningsringen 12 er anordnet ved enden på endestykket 2.

23 Publikasjonen vedrører en kobling mellom to rør-ender som muliggjør dreining av den ene enden i forhold til den andre. Løsningen omfatter et første endestykke på røret 6 (hub B) og et andre endestykke på røret 3 (hub A), som hver er beliggende ved hver sin rør-ende, jf. kolonne 1, linje 39-43.

24 Det første endestykket på røret 6 (hub B) er i form av en konveks vulst 5 som strekker seg rundt hele rørets omkrets og det komplementære endestykket på det motstående rør-endestykke 3 (hub A) er utstyrt med en komplementær konkav overflate 2 som også strekker seg rundt hele rør-endens omkrets. Innvendig, ved den konkave flatens ytterkant på hub A, er det utformet et spor som også strekker seg rundt hele flatens indre omkrets og som er utstyrt med en pakning i form av en tetningsring 12 som ligger tettende an mot den konvekse ytterflaten på den motstående rør-enden (hub B).

25 På rør-enden 3 som er utstyrt med den indre konkave flaten og pakningen (hub A) er det dessuten sveiset fast en ring 1 med en konkav indre flate som er beregnet på å samvirke med en konveks og komplementær utvendig flate, fast innfestet på den motstående rør-enden (hub B). Disse to parene med komplementære, buede flater, muliggjør dreining av det ene røret i forhold til det andre.

26 Løsningen er dessuten utstyrt med en låsering 7 med en innvendig, konkav flate som er beregnet på å ligge an mot den utvendige konvekse flaten på endestykket på rør-ende 3 på hub A, og som er en forlengelse av den indre, konkave flaten på hub A. Låseringen er løsbart festet til et ringformet feste på hub A for å låse hub A og hub B sammen i montert stilling og dens konkave flate utgjør en forlengelse av den innvendige konkave flaten på det utvendige sfæriske legemet 1 festet til rør-enden til hub A.

- 27 Endestykket på rør-enden 3 (hub A) er utstyrt med to konkave flater. Det komplementære endestykket på den andre rør-enden (hub B) er tilsvarende utstyrt med to konvekse flater.
- 28 Utvalget går så over til å foreta en sammenligning av meddelt krav 1 med den tekniske lære i O1.
- 29 I krav 1 finner vi en rørkobling hvor rør med vinkelavvik kan bli koblet sammen med sfærisk indre og ytre overflater uten å bøye rørene og uten tap av tetningskapasitet. Trekket gjenfinnes i løsningen i O1 som omfatter to rør-ender som kan roteres i forhold til hverandre for så å låses fast i én stilling.
- 30 Rørkoblingen i krav 1 er videre «karakterisert ved en hub B (2) med en ekstern trykkring (6) med sfærisk indre og ytre overflater,». Dette trekket gjenfinnes ikke i O1. I O1 kan hub B, med den ytre konvekse, sfæriske ringen 4, anses å være en trykkring, som om ikke dette eksplisitt er uttrykt i O1. Ringen 4, om den skal likestilles med trykkringen ifølge krav 1, vil imidlertid ikke ha en tilsvarende innvendig konkav flate som skal samvirke med en tilsvarende flate på det motstående endestykket (hub A). Den sfæriske flaten 5 i O1, tilsvarer den konvekse overflaten på nesene i NO331285. Den innvendige sfæriske flaten i hub B som skal ligge an mot den utvendige sfæriske overflaten på tetningsringen mangler.
- 31 Den karakteriserende delen i krav i NO331285, uttaler så at «trykkringen blir trykket på og låst imot en hub A (1) med en klemmeanordning (3) under sammenkobling,». Trekket må sies å gjenfinnes i O1 hvor lengden på den ytre sfæriske krumme flaten 4 låser hub B til hub A ved hjelp av ringen 7 og en bolteforbindelse.
- 32 Den neste karakteriserende delen i krav 1, «rørkoblingen omfatter en tetningsring (4) i kontakt med en indre sfærisk overflate av hub B og en indre overflate av hub A,» gjenfinnes kun delvis i O1. I O1 er løsningen også slik at man har en tetningsring 12 på den indre krummede sfæriske overflaten hub A, som er i kontakt med en flate på hub B, men det er en utvendig krum overflate på den indre enden av hub B. Altså er tetningsringen ikke i anlegg med en indre sfærisk overflate på hub B.
- 33 Når det gjelder delen «de sfæriske kontaktområdene på trykkringen tillater hub'ene å bli koblet sammen selv om det er et vinkelavvik mellom hub'ene» gjenfinnes dette i O1. Her er den ytre endeflaten på den utvendige krumme, sfæriske ringen 1 på hub A rettlinjert (sylindrisk), noe som tillater at hub B kan tres på hub A selv om det er et vinkelavvik.
- 34 Siden løsningen ifølge O1 ikke har en tetningsring som er i kontakt med den innvendige krumme overflaten på den indre enden av hub B, har krav 1 nyhet.
- 35 I klagen på side 2, uttaler klager at kravet spesifiserer en tetningsring i kontakt med en indre sfærisk overflate i hub B og en indre overflate i hub A. Utvalget er for så vidt enig i dette, men vil tilføye at i motsetning til løsningen i O1 som viser at tetningsringen er i kontakt med en utvendig sfærisk overflate på hub B, er tetningsringen ifølge NO331285 i kontakt med en indre sfærisk overflate på hub B.

- 36 Videre uttaler klager at hub A og hub B må være hele enheten, og ikke bare den indre ringen 5. Etter utvalgets vurdering, må hub B anses å være enheten som er festet til rør-enden, bestående av to sett med sfæriske deler; trykkringen 6 med en sfærisk konveks flate og en sfærisk konkav flate; og nese 7, også med en sfærisk konveks flate og en sfærisk konkav flate, beliggende innenfor trykkringen 6 og som er en direkte forlengelse av rør-enden 6. Begge disse ringene har en utvendig krummet flate. Hub A er utstyrt med to sfæriske flater, nemlig den innvendige flaten på den første ringen 1 og den innvendige flaten på den andre ringen 2, som ligger innenfor den første ringen 1, sett i forhold til rør-endens senterakse.
- 37 Utvalget følger derimot ikke klagers argumentasjon om at den utvendige krummede (konvekse) flaten 5 på rør-enden 6 skal tolkes som en indre sfærisk flate på hub B. Klagenemnda viser til den opprinnelige innleverte beskrivelsen, side 2, linje 31 – side 3, linje 11, som klart definerer plasseringen av de samvirkende krumme flater i forhold til hverandre og om krummingen er konkav eller konveks. Krav 1 må leses slik at «indre» og «ytre» overflater må forstås i forhold til hver av hub-ene og hvordan overflatene er beliggende i forholdet innsiden/utsiden av hver hub.
- 38 Etter Klagenemndas oppfatning vil uansett ikke den fagkyndige direkte og utvetydig finne dekning i de opprinnelig innleverte dokumentene for klagers tolkning av ordlyden i krav 1.
- 39 Med denne forståelse av krav 1 i patentet, finner Klagenemnda at krav 1 har nyhet.
- 40 Patentloven § 2 første ledd krever videre at oppfinnelsen «skiller seg vesentlig fra» det som var kjent før patentsøknadens inngivelsesdag; det må foreligge oppfinnelseshøyde. Dette innebærer at oppfinnelsen ikke må ha vært nærliggende for en gjennomsnittlig fagperson som var kjent med teknikkens stand, jf. NU 1963:6 s. 127. Vurderingen skal struktureres gjennom problem- og løsningsmodellen, hvilket innebærer følgende trinn:
- fastslå den nærmeste kjente teknikkens stilling på inngivelsesdagen,
 - evaluere forskjellene og de tekniske vinningene til oppfinnelsen sammenlignet med nærmeste teknikk,
 - fastslå det objektive tekniske problem som skal løses, og
 - vurdere om oppfinnelsen, ved å starte ved den nærmeste teknikk, ville vært nærliggende for en fagkyndig
- 41 Ved vurderingen av om kravet til oppfinnelseshøyde er oppfylt, skal teknikkens stand i sin helhet tas i betraktning, og flere mothold kan kombineres. Vurderingen av oppfinnelseshøyde skal foretas ut fra patentkravene.
- 42 En oppfinnelse anses i henhold til fast praksis for å ha vært nærliggende dersom det må legges til grunn at en fagkyndig som var kjent med teknikkens stand forut for søknadsdagen, ville ha forsøkt å løse problemet på den i patentkravene angitte måte med en rimelig forventning om å lykkes. I dette skjønnsstemaet ligger det at for at en oppfinnelse skal bli regnet som nærliggende, må man derfor normalt kunne påvise en konkret grunn til at fagpersonen ville valgt nettopp den patentsøkte løsningen.
- 43 Teknikkens stilling på dette området fremgår av de mothold som er fremlagt i saken. Klagenemnda finner at O1, det vil si US 6 417 547, er nærmeste kjente teknikk. Som Patentstyret

uttaler hva gjelder O1, vil et høyt strømningsstrykk i rørene kunne medføre at tetningen til tetningsringen 12 svekkes, og at stoffer presser seg forbi i området mellom delene 2 og 5. Rørkoblingen i O1 skiller seg også fra oppfinnelsen ifølge krav 1 gjennom trykkutligningspassasjer 17 og 18 som skal forhindre radielle fluidkrefter mellom de samvirkende sfæriske overflatene til delene 1 og 4 i O1.

- 44 Det objektive tekniske problem som skal løses ifølge oppfinnelsen, er hvordan oppnå en kobling mellom to rør-ender uten å måtte forandre vinkelavviket mellom rør-endene og slik at forspenning kan opprettholdes i koblingen uten å påvirke eller la forspenningen gå gjennom tetningen. Dette problemet kan gjenfinnes på side 2, linje 17-19.
- 45 O1 inneholder ingen antydning og heller ikke noe hint om eller peker i retning av at løsningen ifølge O1 kan tilpasses som angitt i det meddelte selvstendige patentkrav for å løse det identifiserte objektive tekniske problemet. Det foreligger heller ikke holdepunkter for at en fagkyndig ville ha forsøkt å løse problemet med en kombinasjon av kjent teknikk, med en rimelig forventning om å lykkes.
- 46 Klagenemnda finner dermed at krav 1 tilfredsstillende vilkåret om oppfinnelseshøyde etter patentloven § 2 første ledd. Som følge av sin avhengighet til krav 1, tilfredsstillende dermed også de uselvstendige kravene 2-5 oppfinnelseshøydekravet.
- 47 Klagen forkastes og patent nr. 331285 opprettholdes dermed i sin nåværende form, jf. patentloven § 52d, annet ledd, jf. § 2.

Sakskostnader:

- 48 I henhold til patentstyrelova § 9 kan Klagenemnda, i en sak om administrativ overprøving, tilkjenne en part som fullt eller i det vesentlige har fått medhold de nødvendige sakskostnader. Bestemmelsen gir anvisning på en bred skjønnsmessig vurdering, hvor det blant annet skal legges vekt på om det var god grunn til å få saken prøvd fordi den var tvilsom, og om det er rimelig ut fra typen sak og forhold hos motparten å pålegge kostnadsansvar.
- 49 Forarbeidene uttaler at dette er en kan-regel, slik at man ikke automatisk har krav på sakskostnader. Videre skal det bare tilkjennes kostnader som ligger innenfor det som fremstår som rimelig for å ivareta partens interesser i saken, og ved fastsettelsen av kostnadsansvaret må man ha for øye at en administrativ overprøving skal være et enkelt og rimelig alternativ til behandling ved domstolene, jf. prop.94 L (2011-2012) s. 12.
- 50 Klagers påstand om at patentet skal erklæres ugyldig etter patentloven §§ 52 b og d har ikke ført frem. Klagenemnda ser dermed ingen grunn til å fravike hovedregelen om å tilkjenne sakskostnader til den som har vunnet saken fullt ut. Klagenemnda finner også at kostnadene har vært rimelige og nødvendige, og tilkjenner derfor innklagede kr. 15 625,- + mva.
- 51 Innklagede har også klaget på avkortningen som ble gjort i Patentstyret.
- 52 Klagenemnda finner at også sakskostnadene som ble krevd for behandlingen i Patentstyret skal tilkjennes i sin helhet. Kostnadene som ble krevd dekket for Patentstyret fremstår som rimelige og nødvendige. Klagenemnda kan ikke se at det grundig spesifiserte timeantallet representerer et forhøyet timeantall i forhold til nødvendig arbeid, også sett hen til en mulig overføringsverdi av argumentasjon fra parallelle søknader i andre land.

53 Totalt tilkjennes dermed kr. 60 438,- + mva.

Det avsies slik

SLUTNING

1. Klagen forkastes.
2. Patent nr. 331285 opprettholdes.
3. I sakskostnader betaler Aker Solutions AS kr. 60 438,- + mva. til SubseaDesign AS innen to uker fra avgjørelsens meddelelse.

Elisabeth Ohm
(sign.)

Gunnar Nilsen Søndersrød
(sign.)

Tove Aas Helge
(sign.)